COMPENDIVM NOVAE RATIONIS RESTITVENDI KALENDARIVM.

PERITIS MATHEMATICIS.

CVM in ſacro cōcilio Tridentino Breuiarij Miſſaliſque emendatio Romano Pontifici reſeruata eſſet, idque felicis recordationis Pius V. quanta maxima potuit diligentia ſuperioribus annis perficiendum curaſſet, atq; edidiſſet: nō tamen id opus uiſum eſt ſuis omnibus numeris abſolutum atque perfectum, niſi reſtitutio quoque anni & eccleſiaſtici Kalendarij accederet. In eam igitur curā dum Gregorius XIII Pont. Max. toto animo & cogitatione incumbit, allatus eſt illi liber ab Aloiſio Lilio cōſcriptus, qui neq; incommodam neque difficilem uiam ac rationem eius rei perficiendæ proponere uidebatur. Verum cū ea kalendarij emendatio multas ac magnas difficultates afferat, & iam diu a bonis uiris omnibus efflagitata, a doctiſsimis mathematicis ſæpe deliberata, & multū agitata, abſolui tamen adhuc, & ad exitum perduci minime potuerit, uiſum eſt prudentiſsimo Pontifici de ea re peritiſsimos quoſque huius ſcientiæ uiros conſulendos eſſe, ut res quę omnium communis eſt, communi etiam omnium conſilio perficiatur. Cogitarat itaque eum librum cunctis Chriſtianis Principibus mittere, ut ipſi adhibitis peritioribus mathematicis, illum aut ſua ſententia comprobarent, aut ſi quid deeſſe uideretur, id omne

abſoluerēt atq; perpolirēt. Simul ut ſi qui modus aptior alicubi (quod nō deſperat) repertus foret, eo cōmunicato, illum potius ipſe ſequeretur. Sed cum liber nondum typis excuſus ſit, operoſum id atq; impeditū futurū erat, & peritis aſtrologis, cum quibus ea ratio cōmunicanda eſt, minus fortaſſe neceſſarium. Quare ſatis eſſe putauit, reliquis omnibus prætermiſsis, ſumma tantum capita, quæ maxime rē cauſamq; contineāt, breuiter indicare.

Igitur cum ſacroſanctum Chriſtianorū Paſcha, quod ſumma religione ſummoq; noſtrę redemptionis myſterio continetur, ex diuinæ legis præſcripto, & ſanctiſsimorum patrū qui Nicęam ad conciliū conuenerunt decreto, celebrari debeat a decimaquarta die lunę uſq; ad uigeſimam primā primi mēſis; ea uero ſit quę in ęquinoctium uernū incurrit, aut illud ipſum proxime ſequitur; permagni intereſſe illi patres cēſuerunt, tū ęquinoctio, tum decimęquartę lunę certos ac definitos dies in kalēdario deſignari: ne, quod ſæpe ante contigerat, diſcordia deinceps aliqua in eo celebrando aut diſſenſio poſſet exiſtere. Et quidem æquinoctij ſedes in eo concilio ad XII kal. April. collocata & conſtituta eſt: quam fore ſtabilem & certam propemodum ſibi perſuaſerunt. Decimamquartam uero lunam ex aureo (ut uocant) numero, qui kalendario aptatus fuit, perpetuo ac facile inueniri poſſe priſci Patres crediderunt. Verum æquinoctium locum ſuum non facile tenuit, ſed ſtatione deſerta, incertis paſsibus, ad ante diem quinctum iam, aut etiam ſextum Idus Martij errans uſque peruenit. Cui errori, niſi mature obuiā eatur, ad id tempus quo nunc

bruma

bruma conficitur accedet aliquando; neque tamen ibi terminus ſtatuetur quin in infinitum procedat. Quod quantam perturbationem rebus omnibus, ſed eccleſiaſticis maxime, ſit allaturum, & multi antehac ſcripſerunt & eius libri auctor ſubtiliter & copioſe diſſerit. Decimaquarta uero luna adeo ab illo aureo numero diſcrepat, ut eũ ſecuti, non iã ab ea ad uigeſimam primam, ſed frequenter, contra diuinum prçceptũ & maiorum inſtituta, ad uigeſimamquinctam, atque adeo ad uigeſimam ſextam lunam paſcha celebremus. Serpetque obſcure hoc malum & manabit latius in dies, niſi neceſſaria aliquando medicina adhibeatur. Atque equidem ea iam inde a fel. rec. Nicolao V. cuius ætate meliores literæ & liberalium artium ſtudia, quæ diu neglecta iacuerant, reuiuiſcere & recreari cœperunt, magna ſummorum Pontificum cura atque ſtudio tentata eſt, ſed nihil conſtitui poſſe uidebatur quod non in magnam aliquam difficultatem incurreret. Nam quod ad aſtrologiam attinet, duæ potiſsimum res obſtare atque officere uidebantur. Primum ipſius anni uertentis iuſta certaq; menſura; quæ quoniam a doctiſsimis ac diligentiſsimis mathematicis, diuerſis temporibus alia atque alia reperta eſt, nõ eadem ſemperq; ſui ſimilis eſſe cõuincitur. Cum ergo ſol tam uaga & mutabili ratione labatur, difficillimum factu erat intercalationes ita diſpenſare, ut æquinoctia æuo perpetuo certas ac fixas habeant in kalendario ſedes; cum a Iulio Cæſare qui primus hanc anni formam, & intercalandi rationem induxit, tredecim, aut eo amplius, dies, conſtitutam tunc ſedem

 antece-

antecedant. Verum huic difficultati eius libelli auctor afferre ſe medicinam,& quidem perpetuam pollicetur. Proponit enim ſibi anni Alfonſini menſuram, quę inter uarias media eſt, atque ideo ęrrori minus obnoxia; ex qua ſubductis calculis efficitur, ut in annis plus minus CXXXIIII. æquinoctiorum loca integrum anteuertant diem. Quo poſito, hos tredecim dies, quos diximus, ſeu, quod magis exiſtimat eſſe ex eccleſiaſtica dignitate, decem illos qui a tempore Nicæni concilij excreuerunt, intermiſsis decem intercalationibus in his quadraginta annis qui proxime ſequētur, eximendos cenſet. Atq; ita reducto ęquinoctio uerno ad XII. kal. April. quo loco in eo concilio fuit conſtitutum; finitaq; omni confuſione anno Domini MDCXX. a quo iā melioribus auſpicijs anni procedere incipiēt; in omnę poſterū tempus hanc intercalandi rationem inſtituit; ut centeſimi quiq; anni qui intercalares omnes eſſe ſolent, ab eo tempore non omnes, ſed tres primi quique communes, quartus uero quiſq; intercalaris ſit. Ita ut milleſimo ſeptingenteſimo, milleſimo octingenteſimo, milleſimo nongenteſimo nullus intercaletur dies, bis milleſimo uero, uſitato & cō ſueto more intercaletur. Atque eodem modo reliquis qui deinceps conſequentur annis. Siue, quoniam alij nō putant expectandum eſſe dum quadraginta illi anni trā ſeant, ut reliqui in ſuam rationem reuertantur; ſed illos decem dies ſimul eximendos, moleſtiamq; eam ſemel deuorandam cenſent; anno id MDLXXXII. quo menſe aptius videbitur fiet, deincepſque is ordo ſeruabitur qui infra in tabella deſcriptus eſt. Porro huiuſmodi varieta-

tibus

tibus centeſimos quoſque potiſsimum annos eligit, qui notabiles magis ſunt, quo minus negligentia aliqua, aut huius diuerſitatis obliuio poſsit obrepere. Hæc ratio id habet incommodi, quòd literæ dominicalis circulus, qui vocatur, primis his quadraginta annis qui communes eſſe debent, nulli uſui eſſe poteſt, deinceps uero non niſi exactis quadringentis annis ad idem initium redit. Sed id non eſt tanti, præſertim cum ei rei peculiaris quædam tabella dedicata ſit.

Alterum quod reſtituendo Kalendario, uereque Paſchatis rationi tradendæ impedimentum afferre uidebatur, illud eſt, quòd nullus cyclus decemnouennalis reperiebatur, qui Kalendario appoſitus præſtare poſſet, ut ijdem numeri perpetuo nouam lunā, atq; ex ea decimā quartam Paſchalem oſtenderent. Idq; ea ratione, quòd luna non, ut antiqui illi exiſtimarunt, confectis ſuis curſibus decem & nouem annorum numero, ad idem caput ita refertur, ut per eadem rurſus ueſtigia penitus reuoluatur: ſed ut ab alijs ſubtilius inueſtigatum & deprehenſum eſt, ſuos orbes conuerſioneſque ſic moderatur & conficit, ut trecentorum & aliquid amplius annorum ſpatio, a locis nouæ lunæ in kalendario deſignatis, unius penè diei ſpatio diſcordet. Atque inde effectū eſt, ut quatuor iam, & eo amplius, dies, aureus ille numerus a ueris locis fuerit euagatus. Et, ut ante diximus, Paſcha aliquando uigeſima ſexta luna, non ſine piorum hominum dolore, maleuolorumq; irriſione celebremus. Cum ergo propter hunc motum lunæ in trecentis

annis

annis unus ſine intercalatione tranſigi debeat, propter illum autem alterum ſolis, eodem annorum ſpatio aliquando ter, aliquando uero bis omnino non intercaletur, non poteſt ullus aureus numerus ita his duabus æquationibus inſeruire, ut loca nouę lunę paucis ſæculis non plurimum diſcrepent. At uero huius libelli auctor Cyclum quendam ingenioſe ac diligenter excogitauit; quem, quod ex numeris epactarum conſtat atque componitur, & per decemnouennalem cyclum progreditur & æquatur, appellat ipſe Cyclum decemnouennalem Epactarum, qui kalendario appoſitus conſtanti ratione & ſæculis omnibus duratura præſtare id poſsit, certis temporibus æquatione adhibita. Is eſt huiuſmodi.

IANVARIVS.

* ω	A	Kal.	1
xxix	B	iiii	2
xxviii	C	iii	3
xxvii	D	Pr. Nõ	4
xxvi	E	Non.	5
xxv	F	viii	6
xxiiii	G	vii	7
xxiii	A	vi	8
xxii	B	v	9
xxi	C	iiii	10
xx	D	iii	11
xix	E	Pr. Id.	12
xviii	F	Idib.	13
xvii	G	xix	14
xvi	A	xviii	15
xv	B	xvii	16
xiiii	C	xvi	17
xiii	D	xv	18
xii	E	xiiii	19
xi	F	xiii	20
x	G	xii	21
ix	A	xi	22
viii	B	x	23
vii	C	ix	24
vi	D	viii	25
v	E	vii	26
iiii	F	vi	27
iii	G	v	28
ii	A	iiii	29
* i	B	iii	30
ω xxix	C	Pr. Kal.	31

Cyclus
Epact.

FEBRVARIVS.

xxviii	D	Kal.	1
xxvii	E	iiii	2
xxvi	F	iii	3
xxv	G	Pr. Nõ	4
xxiiii	A	Non.	5
xxiii	B	viii	6
xxii	C	vii	7
xxi	D	vi	8
xx	E	v	9
xix	F	iiii	10
xviii	G	iii	11
xvii	A	Pr. Id.	12
xvi	B	Idib.	13
xv	C	xvi	14
xiiii	D	xv	15
xiii	E	xiiii	16
xii	F	xiii	17
xi	G	xii	18
x	A	xi	19
ix	B	x	20
viii	C	ix	21
vii	D	viii	22
vi	E	vii	23
v	F	vi	24
iiii	G	v	25
iii	A	iiii	26
ii	B	iii	27
i	C	Pr. Kal.	28

Cyclus
Epact.

MARTIVS.

* ω	D	Kal.	1
xxix	E	vi	2
xxviii	F	v	3
xxvii	G	iiii	4
xxvi	A	iii	5
xxv	B	Pr.Nō.	6
xxiiii	C	Non.	7
xxiii	D	viii	8
xxii	E	vii	9
xxi	F	vi	10
xx	G	v	11
xix	A	iiii	12
xviii	B	iii	13
xvii	C	Pr. Id.	14
xvi	D	Idib.	15
xv	E	xvii	16
xiiii	F	xvi	17
xiii	G	xv	18
xii	A	xiiii	19
xi	B	xiii	20
x	C	xii	21
ix	D	xi	22
viii	E	x	23
vii	F	ix	24
vi	G	viii	25
v	A	vii	26
iiii	B	vi	27
iii	C	v	28
ii	D	iiii	29
* i	E	iii	30
ω xxix	F	Pr. Kal	31

Cyclus
Epact.

APRILIS.

xxviii	G	Kal.	1
xxvii	A	iiii	2
xxvi	B	iii	3
xxv	C	Pr. Nō.	4
xxiiii	D	Non.	5
xxiii	E	viii	6
xxii	F	vii	7
xxi	G	vi	8
xx	A	v	9
xix	B	iiii	10
xviii	C	iii	11
xvii	D	Pr. Id.	12
xvi	E	Idib.	13
xv	F	xviii	14
xiiii	G	xvii	15
xiii	A	xvi	16
xii	B	xv	17
xi	C	xiiii	18
x	D	xiii	19
ix	E	xii	20
viii	F	xi	21
vii	G	x	22
vi	A	ix	23
v	B	viii	24
iiii	C	vii	25
iii	D	vi	26
ii	E	v	27
i	F	iiii	28
* ω	G	iii	29
xxix	A	Pr. Kal.	30

Cyclus
Epact.

MAIVS.

xxviii	B	Kal.	1
xxvii	C	vi	2
xxvi	D	v	3
xxv	E	iiii	4
xxiiii	F	iii	5
xxiii	G	Pr. Nō	6
xxii	A	Non.	7
xxi	B	viii	8
xx	C	vii	9
xix	D	vi	10
xviii	E	v	11
xvii	F	iiii	12
xvi	G	iii	13
xv	A	Pr. Id.	14
xiiii	B	Idib.	15
xiii	C	xvii	16
xii	D	xvi	17
xi	E	xv	18
x	F	xiiii	19
ix	G	xiii	20
viii	A	xii	21
vii	B	xi	22
vi	C	x	23
v	D	ix	24
iiii	E	viii	25
iii	F	vii	26
ii	G	vi	27
* i	A	v	28
ω xxix	B	iiii	29
xxviii	C	iii	30
xxvii	D	Pr. Kal.	31
Cyclus			
Epact.			

IVNIVS.

xxvi	E	Kal.	1
xxv	F	iiii	2
xxiiii	G	iii	3
xxiii	A	Pr. Nō.	4
xxii	B	Non.	5
xxi	C	viii	6
xx	D	vii	7
xix	E	vi	8
xviii	F	v	9
xvii	G	iiii	10
xvi	A	iii	11
xv	B	Pr. Id.	12
xiiii	C	Idib.	13
xiii	D	xviii	14
xii	E	xvii	15
xi	F	xvi	16
x	G	xv	17
ix	A	xiiii	18
viii	B	xiii	19
vii	C	xii	20
vi	D	xi	21
v	E	x	22
iiii	F	ix	23
iii	G	viii	24
ii	A	vii	25
i	B	vi	26
* ω	C	v	27
xxix	D	iiii	28
xxviii	E	iii	29
xxvii	F	Pr. Kal.	30
Cyclus			
Epact.			

IVLIVS.

xxvi	G	Kal.	1
xxv	A	vi	2
xxiiii	B	v	3
xxiii	C	iiii	4
xxii	D	iii	5
xxi	E	Pr. Nō	6
xx	F	Non.	7
xix	G	viii	8
xviii	A	vii	9
xvii	B	vi	10
xvi	C	v	11
xv	D	iiii	12
xiiii	E	iii	13
xiii	F	Pr. Id	14
xii	G	Idib.	15
xi	A	xvii	16
x	B	xvi	17
ix	C	xv	18
viii	D	xiiii	19
vii	E	xiii	20
vi	F	xii	21
v	G	xi	22
iiii	A	x	23
iii	B	ix	24
ii	C	viii	25
* i	D	vii	26
ω xxix	E	vi	27
xxviii	F	v	28
xxvii	G	iiii	29
xxvi	A	iii	30
xxv	B	Pr. Kal.	31

Cyclus
Epact.

AVGVSTVS.

xxiiii	C		1
xxiii	D	iiii	2
xxii	E	iii	3
xxi	F	Pr. Nō.	4
xx	G	Non.	5
xix	A	viii	6
xviii	B	vii	7
xvii	C	vi	8
xvi	D	v	9
xv	E	iiii	10
xiiii	F	iii	11
xiii	G	Pr. Id.	12
xii	A	Idib.	13
xi	B	xix	14
x	C	xviii	15
ix	D	xvi	16
viii	E	xvi	17
vii	F	xv	18
vi	G	xiiii	19
v	A	xiii	20
iiii	B	xii	21
iii	C	xi	22
ii	D	x	23
i	E	ix	24
* ω	F	viii	25
xxix	G	vii	26
xxviii	A	vi	27
xxvii	B	v	28
xxvi	C	iiii	29
xxv	D	iii	30
xxiiii	E	Pr. Kal	31

Cyclus
Epact.

SEPTEMBER.

xxiii	F	Kal.	1
xxii	G	iiii	2
xxi	A	iii	3
xx	B	Pr. Nō	4
xix	C	Non.	5
xviii	D	viii	6
xvii	E	vii	7
xvi	F	vi	8
xv	G	v	9
xiiii	A	iiii	10
xiii	B	iii	11
xii	C	Pr. Id.	12
xi	D	Idib.	13
x	E	xviii	14
ix	F	xvii	15
viii	G	xvi	16
vii	A	xv	17
vi	B	xiiii	18
v	C	xiii	19
iiii	D	xii	20
iii		xi	21
ii	F	x	22
* i	G	ix	23
ω xxix	A	viii	24
xxviii	B	vii	25
xxvii	C	vi	26
xxvi	D	v	27
xxv	E	iiii	28
xxiiii	F	iii	29
xxiii	G		30

Cyclus
Epact.

OCTOBER.

xxii	A	Kal.	1
xxi	B	vi	2
xx	C	v	3
xix	D	iiii	4
xviii	E	iii	5
xvii	F	Pr. Nō	6
xvi	G	Non.	7
xv	A	viii	8
xiiii	B	vii	9
xiii	C	vi	10
xii	D	v	11
xi	E	iiii	12
x	F	iii	13
ix	G	Pr. Id.	14
viii	A	Idib.	15
vii	B	xvii	16
vi	C	xvi	17
v	D	xv	18
iiii	E	xiiii	19
iii	F	xiii	20
ii	G	xii	21
i	A	xi	22
* ω	B	x	23
xxix	C	ix	24
xxviii	D	viii	25
xxvii	E	vii	26
xxvi	F	vi	27
xxv	G	v	28
xxiiii	A	iiii	29
xxiii	B	iii	30
xxii	C	Pr. Kal.	31

Cyclus
Epact.

NOVEMBER.			
xxi	D	Kal.	1
xx	E	iiii	2
xix	F	iii	3
xviii	G	Pr. Nõ	4
xvii	A	Non.	5
xvi	B	viii	6
xv	C	vii	7
xiiii	D	vi	8
xiii	E	v	9
xii	F	iiii	10
xi	G	iii	11
x	A	Pr. Id	12
ix	B	Idib.	13
viii	C	xviii	14
vii	D	xvii	15
vi	E	xvi	16
v	F	xv	17
iiii	G	xiiii	18
iii	A	xiii	19
ii	B	xii	20
* i	C	xi	21
ω xxix	D	x	22
xxvi	E	ix	23
xxvii	F	viii	24
xxvi	G	vii	25
xxv	A	vi	26
xxiiii	B	v	27
xxiii	C	iiii	28
xxii	D	iii	29
xxi	E	Pr. Kal.	30

Cyclus
Epact.

DECEMBER.			
xx	F	Kal.	1
xix	G	iiii	2
xviii	A	iii	3
xvii	B	Pr. Nõ	4
xvi	C	Non.	5
xv	D	viii	6
xiiii	E	vii	7
xiii	F	vi	8
xii	G	v	9
xi	A	iiii	10
x	B	iii	11
ix	C	Pr. Id.	12
viii	D	Idib.	13
vii	E	xix	14
vi	F	xviii	15
v	G	xvii	16
iiii	A	xvi	17
iii	B	xv	18
ii	C	xiiii	19
i	D	xiii	20
* ω	E	xii	21
xxix	F	xi	22
xxviii	G	x	23
xxvii	A	ix	24
xxvi	B	viii	25
xxv	C	vii	26
xxiiii	D	vi	27
xxiii	E	v	28
xxii	F	iiii	29
xxi	G	iii	30
19 xx	A	Pr. Kal	31

Cyclus
Epact.

Cum aureus numerus fuerit xix. & epacta item xix. Noua Luna Decembris conficitur ultimo die ipſius menſis: Cum autem alius fuerit aureus numerus Epacta uero eadem xix. Noua Luna in primum Ianuarij diem incurret.

Vt aũt ęquatio illa,quã diximꝰ,cõmodiꝰ adhibeat,cõfecit tabulã cycli Epactarũ,ad 30.lineas,ꝗbus totidẽ alphabeti literas pręfixit,expãſam. Huic aureos numeros ſuppoſuit, ita collocatos, ut numerus 3.qui olim Kal. Ianua. aptatus fuit,literę ω, quę in hoc Cyclo eiſdẽ kal. tributa eſt,omnino reſpõdeat.Edidit ẽt tabellã, tã ſolaris anni æquationibus,ꝗ lunaris cũ ſolari deſeruientẽ,in qua B. ęquando anno ſolari dextro lateri appoſita, cũ adeſt, intercalarẽ eũ, cũ abeſt,cõmunẽ oſtendit: reliquæ literæ lunaris anni cũ ſolari ęquationi inſeruiunt. Ea aũt multiplex eſt; una quæ 300.annis debetur, ut diximus: Altera quę bis millenis & quadringenis.qm̃ non exacte 300. illis annis unꝰ debetur dies.12.n.anni & ſex mẽſes deſiderant̃,qui in 2400. annis tertiã fere diei partę cõficiunt, & in ſequentẽ cẽteſimum ęquationẽ trãsferunt;Alia propter omiſsã intercalationẽ, quæ alias fieri debuit.Continget.n.aliquando,ut dies qui unius ęquationis rõne intercalandus fuit,alterius ratione omittat̃.Ne igitur ea obſtent,quominus ex hoc cyclo nouilunia perpetuis tẽporibus haberi poſsint,aduertendum fuerit,literarũ quę ſunt tabulę expanſę præfixę, mutationẽ fieri ſursũ uerſus,& epactarũ numerũ augeri, cũ ea cẽteſimo intercalari anno cõtingit. Contra uero deorſũ uerſus & Epactarũ numerũ minui,cũ dies, qui cẽteſimo anno intercalãdus fuit,nõ intercalatur; Cũ aũt nihil uertẽti anno aut lunari detrahitur,aut in eo cẽteſimo detrahitur,ĩ quo lunaris ãnus ęquatione indigebat, in eadẽ litera & epacta perſiſti.Eas tabulas infra ſubiecimus;necnon & alias quas temporum huius libri auctor appellat, in quibus expoſitæ ſunt epactæ quæ ſingulis annis indicent nouilunia.

Tabula

[illegible].	[illegible].	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	1	2
P	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	8	19
N	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	7	18
M	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	6	17
H	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	5	16
G	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	4	15
F	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	3	14
E	24	5	16	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	2	13
D	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	1	12
C	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	ω	11
B	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	17	29	10
A	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	28	9
u	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	27	8
t	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	26	7
s	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	25	6
r	16	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	24	5
q	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	23	4
p	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	22	3
n	13	24	5	16	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	21	2
m	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	20	1
l	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	19	ω
k	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	14	25	6	18	29
i	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	17	28
h	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	16	27
g	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	11	22	3	15	26
f	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	13	29	10	21	2	14	25
e	5	16	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	13	24
d	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	*	12	23
c	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18	29	11	22
b	2	13	24	5	16	27	8	19	ω	11	22	3	14	25	6	17	28	10	21
a	1	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	9	20

Literæ deſignantes lineas Epactarum quæ diuerſis temporibus ſeruiunt.

Tabella æquationis Epactar. ſi decē intercalationes in quadraginta annis fuerint intermiſſæ.

N	1	
p	325	
a	600	B
b	900	B
e	1200	B
d	1500	B
c	1584	
b	1588	
a	1592	
P	1596	
N	1600	
M	1604	
H	1608	
G	1612	
F	1616	
E	1620	
D	1700	
D	1800	
C	1900	
C	2000	B
C	2100	
B	2200	
A	2300	
A	2400	B
A	2500	
u	2600	
t	2700	
u	2800	B
t	2900	
s	3000	
s	3100	
s	3200	B
t	3300	
r	3400	
q	3500	
q	3600	B
r	3700	
r	3800	
n	3900	
p	4000	B
n	4100	
m	4200	
m	4300	

Vſus harum tabularum hic eſt. Ad propoſitum annum ex uulgari tabula aureus numerus primo quærendus, deinde

in

in tabella ęquationis e regionė numeri eius anni, aut proximė minoris, quæ litera notata ſit uidendum, ſimiliſq; litera, & aureus numerus in tabula Epactarum quærenda; nam e regione utriuſque, Epactæ reperientur numeri, aut ſigna, quæ toto eo anno in kalendario nouilunia oſtendent. Exempli id appoſitione illuſtrabitur.

Volo ſcire qui numerus, aut quod ſignum ex his quę in Cyclo Epactarum collocata ſunt, indicet nouilunia anno 1720. Ergo omnium primum ex uulgari tabula reperio eius anni aureum numerum eſſe xi. quem in ſuperiori linea tabulæ Epactarum expanſæ, qua aureus numerus deſcriptus eſt, noto. Dehinc eundem annum, in tabella æquationis quæro, quem quia expreſſum non inuenio, proxime minorem, hoc eſt 1700. ſumo; cui litera D. maiuſcula adiacet: ſimilem igitur literam, in prima linea eiuſdem tabulæ Epactarum quæro, eaque inuenta, e regione eius dextrorſum progredior, donec linea numeri xi. iam antea notati, occurrat: uideoque in communi angulo numerum 21. ſcriptum. Is igitur ubicunque in Cyclo Epactarum eo anno reperietur, oſtendet nouæ lunæ diem.

Tabella æquationis Epactarum ſi decem dies anno MDLXXXII. ſimul eximantur.

N	1	
P	325	
a	600	B
b	900	B
c	1200	
d	1500	
E	1582	
E	1600	
D	1700	
D	1800	
C	1900	
C	2000	B
C	2100	
B	2200	
A	2300	
A	2400	B
A	2500	
u	2600	
t	2700	
u	2800	B
r	2900	
s	3000	
s	3100	
s	3200	B
r	3300	
r	3400	
q	3500	
q	3600	B
q	3700	
p	3800	
n	3900	
p	4000	B
n	4100	
n	4200	
m	4300	
m	4400	B
l	4500	
l	4600	
k	4700	
k	4800	B
i	4900	
i	5000	

Tabellæ

Ab anno Dñi M D. vſq; ad eum annum cui decẽ dies eximentur ut æquinoctium in priſtinũ locum redeat, huius tabellę Epactæ nouilunia indicabunt.

Aur. num.	19	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Epactæ.	*	12	23	4	15	26	7	18	29	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19

Ab eo anno cui decem illi dies exempti fuerint vſque ad annum 1699. ſequentis tabulæ Epactæ nouilunia oſtendent.

Aur. nu.	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	1	2	3	4	5
Epactæ.	27	8	19	10	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	2	13	24	5	16

Epactę ad inueniendũ nouilunia ab anno Domini 1700. uſq; ad annũ 1899.

Aur. nu.	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Epactæ.	10	21	2	13	24	5	16	27	8	19	1	12	23	4	15	26	7	18	29

Numeri Epactarum nouilunia indicantes ab anno Domini 1900. uſque ad annum 2199.

Aur. nu.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Epactæ.	10	11	22	3	14	25	6	17	28	9	20	1	12	23	4	15	26	7	18

In tabella temporũ prima Aureus numerus 19 & Epacta *, anno Domini M D. deſeruiunt, 1. uero & 12 anno M DI. atque ita deinceps, his cyclis ſemper in ſe recurrentibus. Idem de reliquis tabulis dictũ intelligatur.

Perfecit præterea abſolutiſſimam tabulã ad inueniendum legitimos paſchatis feſtorumque mobilium, ut uocant, dies, quoniam quę hactenus uulgatæ ſunt, non carent incertitudine. Nonnulla alia adiecit, quæ ad uberiorem explicationem, comprobationemque huius à ſe excogitatę rationis attinent, ſed quæ nunc ad commemorandum non neceſſaria uideantur.

Reſtituto

Tabella æquationis Epactarum ſi decem intercalationes in quadraginta annis ſuerint intermiſſæ.

	Añi Xpi	
c	1584	
b	1588	
a	1592	
P	1596	
N	1600	
M	1604	
H	1608	
G	1612	
F	1616	
E	1620	
E	1700	B
E	1800	
E	1900	B
D	2000	
E	2100	B
D	2200	
C	2300	
B	2400	
B	2500	
A	2600	
u	2700	
u	2800	
t	2900	
t	3000	B
t	3100	
t	3200	B
s	3300	
t	3400	B
s	3500	
s	3600	B
s	3700	
r	3800	
q	3900	
q	4000	
p	4100	
n	4200	
n	4300	
m	4400	
l	4500	
l	4600	
l	4700	B
k	4800	
k	4900	B
h	5000	

Reſtituto itaque uerno ęquinoctio in eum locum, ex quo deciderat, atq; hoc Epactarum Cyclo, qui ad quamcunque anni quantitatem accommodari poteſt, kalendario appoſito, intercalationiſq; ratione quã diximus, & eius Cycli æquatione adhibita, ita in poſterum anni atque menſes cõgruent cum ſolis ac lunæ ratione, ut nulla deinde uarietas, aut diſſenſio poſsit exiſtere: quod ſi quando acciderit, eadem hac uia belliſsime in ſuum ſtatũ docet poſſe reſtitui. Atq; hæc quidem illius libri auctor.

Quod ſi alicui Alfonſi calculi incertiores eſſe uidebuntur quam ut illis fidendum putet, potiuſque recentioribus adhærendum exiſtimet, is profecto intelliget eam eſſe huius artificioſi Cycli tabulæque Epactarum a Lilio excogitatæ diſpoſitionem ac digeſtionem, ut nullo negotio ſiue Copernici, ſiue cuiuſuis alterius calculis poſsit aptari, ſi tabella æquationis ex illis confecta, pro ea quam ad marginem ſcripſimus, ſubſtituatur: ueluti hæc, quam exempli gratia à Co-

Tabella æquationis Epactarum ſi decem dies anno MDLXXXII. ſimul eximantur.

	Añi Xpi	
E	1582	
E	1600	B
E	1700	B
E	1800	
E	1900	B
D	2000	
E	2100	B
I	2200	
C	2300	
B	2400	
B	2500	
A	2600	
u	2700	
u	2800	
t	2900	
t	3000	B
t	3100	
t	3200	B
s	3300	
t	3400	B
s	3500	
s	3600	B
s	3700	
r	3800	
q	3900	
q	4000	
p	4100	
n	4200	
n	4300	
m	4400	
l	4500	
l	4600	
l	4700	B
k	4800	
h	4900	B
h	5000	

pernici ratione non multum diſtantem appoſuimus.

Agite igitur Mathematici, qui cæleſtium rerum contemplatione & cogitatione ducimini, toto animo omnique cura in hanc communem cauſam incumbite, ac re diligenter meditata & conſiderata, aut hæc quæ a Lilio proponuntur probate, aut ſi quid iſtis rectius nouiſtis, candide impertiri, & nobiſcum communicare uelitis. Turpe enim nobis omnibus erit pati diutius in graui errore Chriſtianos omnes, & in maximarum rerum ignoratione uerſari.

Expectabuntur itaque Principum ueſtræque doctorũ hominum ſententiæ, & quæ ratio maiori horum parti aptior conuenientiorque uiſa fuerit, eam quaſi totius Chriſtiani orbis conſenſum ſummus ipſe Pontifex probabit, atque ſequetur.

FINIS.

De mandato Sanctiſsimi D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. mihi Cardinali tituli Sancti Laurentij in pane & perna, uiuę uocis oraculo facto, pręcipitur omnibus & ſingulis, ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, & ducentorum ducatorum auri, ne audeant uel præſumant imprimere, uel imprimi facere, aut impreſſum uendere hoc Compendium de correctione Anni & Eccleſiaſtici kalendarij.

ROMAE,
Apud hæredes Antonij Bladij Impreſſores Camerales
Anno. M. D. LXXVII.

A01 146 2091